

ELLENZÉK

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre . 10 K
Fél évre . . . 5 „
Negyed évre 2:50 „
Vidékre: Egész évre . 12 K
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre 3 „
Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusítónál.

Főszerkesztő:

Dr. HEBRONY JÓZSEF

Felelős szerkesztő:

RUTTKAY MENYHÉRT

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Széchenyi-utca 34. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.

A lap megjelen

minden kedd, csütörtök és szombaton.

A miskolczi függetlenségi párt vasárnap e hó 28-án délután 3 órakor a Korona-szálló nagytermében tisztújító közgyűlést tart, melyre a párt tagjait meghívja az elnökség.

Hajnalodik!

A függetlenségi párt addig-addig ébresztgette a nemzetet, hogy ime ma már — **ébredni kezd.**

A szabadelvűpárt, mely eddig minden kormányt támogatott, mely oly vigan lakomázott a husos fazekak mellett szintén **ön-tudatra ébredt.** A most beállott kormányválság alatt lerázta magáról a pártfegyelem bilincseit és szabadon gondolkozni merészel. Ez a nagy párt is belátta már végre valahára, hogy a bécsi katonai körök átkos uralmát tovább tünni nem lehet. Itt az ideje, hogy azok az intézmények, melyek törvényeinkben biztosítva vannak: az önálló vámterület, az önálló magyar hadsereg ne csak papiroson, hanem valóságban is életre keljenek. Belátta ma már az egész kormánypárt, hogy az obstruáló ellenzéknek igaza van, állami életünk önálló nemzeti hadsereg nélkül nem ér egy fabatkát sem. Ha mi önálló állami létünkkel dicsekedünk, kinevetnek bennünket. A nemzetiségek fűgét mutatnak nekünk, ha rakoncátlankodásaik miatt haragosan összehúzzuk a szemöldökeinket. Azt mondják a horvátok: „csak ugass, ugass magyar, úgy sem tudsz megharapni . . .” Belátta mind ezeket az egész magyar nemzet és ma már úgy áll a dolog, hogy az ország kormányzékébe nem ülhet olyan ember, a ki a katonai ügyek tekintetében **nemzeti vívmányokat** nem hoz a zsebében.

Igen ám, csak hogy ezt nem akarja Bécs. És innen van az egész háborúság és felfordult világ Magyarországon, mert hiszen **Széll Kálmán** személye iránt a bizalom se alulról, se felülről meg nem rendült; neki tehát rendes körülmények között bukni nem lehetett; hanem háború ütött ki az öntudatra ébredt magyar nemzet és — Bécs között. A magyar törvényes jogait érvényesíteni akarja, Bécs pedig ezt nem engedi. A harczoló felek közé került hivatalos állásánál fogva **Széll Kálmán** és őt ez a harc **örölte** meg.

Ez a harc örölte meg **Tisza István** grófot is, a ki kész lett volna nemzetet ellen az osztrák uralom szolgálatába szegődni. No de még olyan csúfos kudarcot nem látott a világ, mint a minő őt érte. A talpra állott magyar nemzetben nem akadt egyetlen ember, — **Fejérváry Gézán** kívül — a ki őt a zsarnokság útjára követte volna.

Úgy járt **Tisza Pista** éppen, mint az egyszeri cigány, a ki a jó istent hívta segítségül, hogy a lovára felülhessen. A cigány végre neki fohászodott és úgy feült a lóra, hogy a másik oldalon lepottyant a földre.

— Segíts uram isten! sóhajtott fel ekkor a cigány — csak **ne olyan nagyon!**

Tisza Pista is feljutott az egyik oldalán a miniszterelnökség lovára, a másik oldalán pedig szépen leesett a földre és — **megbukott.**

Igy jár valamennyi miniszterelnökjelölt, a ki a **nemzet kívánalmait** figyelembe nem veszi.

Jön a bán! **Khuen-Héderváry Károly** gróf, a mumus!

Ezzel a vad rácczal ijesztget bennünket Bécs minden kormányválság idején. Most is ezzel akarnak ránk riasztani. Ha már magyar ember nem akad, a ki megfékezze, megzabolázza ezt a

háborgó nemzetet, hát ott van a horvát bán, a derék **Khuen-Héderváry Kont**, ez a civilbe öltött vitéz **Jellasi**, ez majd megtanít bennünket keztyűbe dudálni.

Nemcsak jön, hanem ott is van már a bán Budapesten. A király — a bécsi közös miniszterek és **Fejérváry Géza** sárgafelete ex-miniszter tanácsára — azzal bizta meg őt, hogy tapogatózék, vajjon nem lehetne-e **engedmények nélkül** rendet csinálni Magyarországon?

A bán tehát most tapogatózódik. Máskor is megtette már ő ezt, de minden siker nélkül. Négy évvel ezelőtt ugyanezt a kis játékot játszotta Budapesten és akkor nem a bán, hanem bán-fi lett a miniszterelnök.

Most is úgy lesz.

Ha az alapelemeire oszlott szabadelvű párt nemzeti felbuzdulása nem szalmatüz: akkor a bán pasát is éppen úgy visszafogja kergetni az ő megbízó levelével **Bécsbe**, mint visszakergette **Tisza István** grófot. — Ha pedig a szabadelvű pártnak hazafias lelkesedése csak szalmatüz és rokonszenvvel fogadja a bán, akkor a függetlenségi párt és az egész ország haragja fogja őt visszakergetni — **Zágrábra.** Csináljon rendet Horvátországban!

Magyarországon **erőszakos kézzel** rendet csinálni nem lehet, mert a nemzet ébredni kezd; már — **hajnalodik!** (—t)

Artézi kút.

Mindenki, a ki szívén-lelkén viseli Miskolcz város jólétét, örömmel értesülhetett a képviselőtestület legutóbbi közgyűlésének határozatáról, melyben az artézi kút létesítésének szükségességét kimondotta s a próba-furás eszközését elrendelte.

Örömünk főképen onnan származik, mert Miskolcz régi város,

ennelfogva a város területének talaja fertőzve van s ma már alig lehet tiszta vízhez jutni. Pedig a tiszta ivóvíz az egészség első és nélkülözhetetlen kelléke.

Más városok e téren megelőztek bennünket. Hód-mező-vásárhelyen már az ötödik artézi kútát furják. E sorok írója kérdezősködött ott a helyszínén, hogy volt-e eredménye az artézi kút vizének? Kérdésére a városi főorvos azt felelte, hogy **az első artézi kút furása után következő esztendőben feltűnően csökkent a megbetegedők és az elhaltak száma.** Szeged mellett ott foly a Tisza és mégis szükségesnek látták artézi kút furását, bizony nem is bánták meg, mert most minden időben egészséges ivóvizük van s ott is csökkentek különösen a rossz ivóvíz okozta járványos betegségek.

Még a mi lassan ballagó kormányunk is belátta, hogy az ország egyes vidékein nélkülözhetlenül szükséges az egészséges ivóvíz előállítása, azaz artézi kútak furása.

Ebből kifolyólag a kormány egy szakértőt bízott meg azzal, hogy külföldön az artézi kútak furását tanulmányozza. Keresse ki a legjobb, legalkalmasabb, legolcsóbb furási rendszert s azt megszerzi a kormány oly czélból, hogy azt önköltségen, vagyis beszerzési áron bocsátja azon városok és községek rendelkezésére, amelyek artézi kútakat akarnak furatni.

Ezenfelül megfelelő intézkedések vannak tervben arra nézve, hogy a földművelésügyi minisztérium kebelében egy osztály állítsák fel, amelynek feladata minden módon odahatni, hogy oly vidékeket, amelyek az egészséges ivóvíz híjával vannak, artézi kútakkal lássa el.

Megkönnyíti e feladatot azon siker, amelyet Szabadka de különösen Félégyháza ért el. Fél-

Miskolczi hangszertelep.

Hangszergyártó, hangoló és javító-műhely.

CZÚKOR GYULA

a miskolczi városi zenede hangszerelője.

Miskolcz, Városház-tér 26. szám.

Arany érmekkel kitüntetve.

Raktáron tart minden hangszer.

Készít: zongorákat, harmoniumot, hegedűt, czipiterát, cimbalmot, rézkürtöket stb.

A világ összes hangszereinek javító műhelye. Ódon zongorák felújítottak s rövidre vágatnak.

Szakképzett, józan zongora-hangolókat tart a város és vidék részére.

egyháza város régen ohajtotta már az artézi kut furását. Tártyalásokba is bocsátkozott ezen ügyben *Zsigmondval*, akit e téren elsősorú szaktekintélynek tartanak. Ő oda nyilatkozott, hogy a furást 60,000 korona költséggel lehetne megkísérteni, ámde maga sem ajánlja a próbát, mivel sikerrel nem biztathat.

Ekkor előáll a kisteleki gőzmalom tulajdonosa, *Majláth*, s azt az ajánlatot teszi, hogy 3200 koronáért megkísérli az artézi kut furását saját rendszere szerint. Ha a kut nem sikerül, akkor csak 160 koronát kap. És az eredmény fényes. Egy hó alatt 250¹/₂ méterre furva 12 fokos vi. bugyog fel 5 méter magasra, percenként 80 liter vizet szolgáltatva.

Ezt főképen azért hozzuk fel, hogy feltűntessük, miszerint a nagy tekintélyekben igen gyakran bizni nem lehet. Vagyis nem szükséges nekünk Zsigmondhoz menni, mert ő nagy ur és igen drága. Ő maga úgy sem fur, hanem sokkal czélszerűbb olyan vállalkozóra bizni, mint p. o. *Thoma* Elek artézi kútfuró mester, a ki nagyon előnyös ajánlatot tett a városnak, melyet lapunk legutóbbi számában már említettünk.

Világos és kézzelfogható tehát, hogy itt a jó alkalom artézi kut furására. Ha sikerül, a mint hisszük, annyi artézi kút furhatunk, a mennyi elegendő a város lakossága szükségleteinek fedezésére, sőt egy-egy kút bő vizét a vízvezeték czéljaira is felhasználhatjuk, távolesó utcákra is elvezethetni csöveken, hogy mindenki közel érje az egészséges ivóvizet.

Ohajtjuk és reméljük, hogy ez a terv sikerüljön s rövid időn egészséges ivóvízzel rendelkezék városunk lakossága s ezzel csorbát ütünk a halál éles kaszáján, számtalanokat mentve meg a haláltól és számtalanok jó egészségét biztosítva.

„Emma néni.”

Miskolcz és vidéke, valamint Felsőmagyarország műveltebb köreiből van-e, a ki ezt a nevet nem ismeri? Aligha! Mert az a sok száz és ezer leány-gyermek, a kik az ország minden részéből a miskolczy ev. ref. felsőbb leányiskolának közel két évtizeden keresztül növendékei voltak, elvitték évről-évre a jó „Emma néni” hírét és nevét a szélrőzsa minden irányában. Hét vármegyének sok száz intelligens családja áldva em-

legeti őt, mert hiszen ő művelt lelkének fénysugarait pazarul osztogatta, nagy tudásának kincseit szertartással oltogatta évről-évre azoknak a növendékeknek lelkébe, a kik ebben a nagyhirű intézetben keresték a tudományos műveltség és nevelés áldásait.

Ki ne tudná közöttünk azt, hogy a jó „Emma néni” senki más, mint *Seltenreich* Emma, irói néven *Lőcsei* Emma, a ki már tizenhét év óta buzgó és nagyműveltségű tanárnője a miskolczy ev. ref. felsőbb leányiskolának.

Ezt tudja mindenki. De azt bizonyára nem tudja senki, hogy mi miatt, mi oknál fogva hozzuk az ő nevét, áldásthozó munkálkodását most a nyilvánosság elé, a mi ellen az ő közismeretű szerénysége minden időben annyira tiltakozott.

Hát bizony lehangoló, szomorú alkalomból tesszük ezt.

A jó „Emma néni” eltávozik közülünk. Itt hagy bennünket. Itt hagyja azt az intézetet, melynek tizenhét éven keresztül egyik éltető lelke, az internátus vezérő szelleme volt. És elmegy a jól megérdemelt nyugalomba.

Városunk közoktatásügyének történetében egy ilyen fontos mozzanat nyom nélkül nem maradhat. Mert hiszen *Seltenreich* Emma utait mely nyomok jelzik itt nálunk, a hol nemcsak mint kitűnő tanárnő működött, hanem mint jeles tollú író is nagy szolgálatakat tett a nevelés ügyének. *Lőcsei* Emma név alatt nagyon sok szép fordított és eredeti elbeszéléssel, különösen pedig sok szívet nemesítő, lelket gyönyörködtető gyermek-szimfóniával gazdagította irodalmunkat.

A nevelésügynek ezt a jeles munkáját Miskolcz város művelt közönsége nem bocsáthatja el kebeléből szó nélkül. Nem bocsáthatja el bálájának és elismerésének kifejezése nélkül. Ez a hála és elismerés nyilatkozott meg azon a szép és megható ünnepélyen, mely vasárnap e hó 21-én délelőtt 11 órakor az intézet falai között folyt le. Az intézet tanárain és növendékein kívül nagyszámu intelligens közönség jelent meg ez ünnepélyen, hogy megadja elismerését az igazi érdemnek.

Az ünnepi ruhába öltözött közönség és növendéksereg pont 11 órakor az intézet nagy termében gyűlt össze, a hova ez ünnepelt tanárnőt *Ruttkay* Menyhért tanár vezetése alatt egy kartársakból és növendékekből álló küldöttség hívta meg. A mikor *Seltenreich* Emma a küldöttség élén a teremben megjelent az egybegyűlt közönség lelkes éljenzéssel fogadta.

Az éljenzés lecsillapultával *Tóth* Pál igazgató-tanár lépett az ünnepelt elé és egy igazán remek, az ő költői lelkéből fakadt, magas szárnyalású beszédében méltányolta a jeles tanárnő érdemeit, szívének melegével, szellemének tiszta fényével bevilágította előttünk azt a nemes munkatért, melyet *Seltenreich* Emma az intézet falai között megfutott. Beszédének végén egy a kartársak arczképeit tartalmazó diszes albumot nyújtott át emlékül.

Ezután *Stadler* Ilona negyedik osztályu növendék megható bucsubeszéd-bentolmácsolta a növendékekérzemeit azt az igaz szeretetet és mély tiszteletet, melylyel ők a távozó tanárnő iránt viseltettek. Beszédének végén a növendékek nevében értékes ékszerket és diszes virágcsokrokat nyújtott át a jó „Emma néni”-nek.

Seltenreich Emma a megindulás hangján, szemében a meghatottság könnyjeivel mondott köszönetet e nem várt megtiszteltetésért. Bucsuzó beszédének minden szava szívből fakadt, szívéhez szólt. Oly szép és megható volt ez a jelenet, hogy annak hatása alatt a nagy gyülekezetben szem nem maradt szárazon.

Végül *Zelenka* Pál ág. ev. püspök emelt szót, szép szavakban adott kifejezést annak a veszteségnek, mely a jeles tanárnő eltávozásával az intézetet és városunk nevelésének ügyét éri. Boldogságot és megelégedést kívánt a távozó tanárnő életutjára.

Ezzel szép és megható ünnepély véget ért.

Seltenreich Emma még e héten befejezi a vizsgákat, azután elmegy — *Lőcsére*. Itthagya eddigi működése terét, hogy otthon családjának körében élvezze a jól megérdemelt nyugalom napjait és éveit.

Mi mindnyájan fájó szívvel veszünk tőle bucsút s azt kívánjuk neki, hogy legyen boldog otthon, sokkal boldogabb, mint a milyen itt volt nehéz és fáradságteljes munkájának színterén és ne feledjen el bennünket, mint a hogy mi sem feledjük őt el soha!

(—t.)

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Julius 1. A tisztviselők köre táncmulatsága.

Julius 4. Az iparos ifjúsági önképző- és olvasó-egylet táncmulatsága.

Rákóczi-ünnepély a felsőbb leányiskolában. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület miskolczy felsőbb leányiskolájában vasárnap d. u. 3 órakor kezdődőleg folyt le a Rákóczi-ünnepélylyel összekötött ének- és zene-

vizsga. Az ünnepély, mint minden évben, úgy az idén is pazarfényű volt, különösen nagyszámu előkelő hölgyközönség és lelkesdemonstráló tanuló ifjúság töltötte meg az ünnepi díszit öltött nagytermet. A kedves és bájos *Tóth-Pálisták* gyönyörű szavalataikkal, elragadóan szép és művészi ének és zeneszámaikkal valóban szívet-lelket nemesítő, magasztos élvezetet szereztek a rajtok áhitattal csüggő közönségnek és méltán kiérdemelték azt a szűnni nem akaró tapsvihart, a mely a program minden egyes pontja után felzúgott. A részletes műsort már lapunk múlt számban közöltük. Az ünnepély után a rajzkiválasztást tekintette meg a közönség. A pazarul kidíszített rajzterem falai telve voltak ékeesebbnél ékeesebb művészi kivitelű és igazi tehetségekre valló rajzokkal és festményekkel, melyek közül kiváltak *Baumgarten* Aurélie, *Grünberger* Jolánka, *Stadler* Ilona, *Schüt* Irma, *Nagy* Katóka, *Kiss* Margit, *Prussinszky* Mariska pompás rajzai; *Bulyovszky* Ilonka gyönyörű aquarelljei és fafestményei, *Fodor* nővére selyemre festett szabadiszei, *Fürész* Gizike remek „nagy csendélete”; *Tóth* Irénke és *Kedves* Steffie bámulatos finom és pompás kivitelű aquarelljei, *Mészáros* Matild, *Szontagh* nővérek, *Tolnay* és *Zsupán* Ilonka, *Busch* Jenny, *Karátsonyi* Margit, *Halmi* Anna, *Bortnyik* Margit és *Kiss* Margit gyönyörű rajzai és festményei. A kézi munkában legkiválóbb szorgalmú növendékek: *Meskó* Jolánka, *Horváth* Gizike, *Rozgonyi* Jolánka, *Baumgarten* Aurélie, kik gyönyörű kivitelű gobelin képeket, áttört himzészü terítőket, chinai himzést és szép magyar stíli munkákat készítettek. Az egybegyűlt nagy és diszes közönség, élükön *Lévay* József és *Nagy* Ignác felügyelő bizottsági tagokkal, a legnagyobb elismeréssel adózt az intézet vezetőnek *Tóth* Pál igazgató-tanárnak, *Ruttkay* Menyhért énektanárnak, a zongoratanítónőknek, de kiváltképpen *Szabó* Gizella kézimunka tanítónőnek és *Fürész* Róza rajztanítónőnek, a kik fáradságot sem ismerve, buzgó és szakavatott szorgalommal munkálkodtak, hogy az év végén ily meglepő sikert és eredményt mutassanak föl.

Halálozás. Őszinterészttel értesülünk, hogy *Reich* Henrik az Osztrák-Magyar Bank miskolczy főkjának főnöke f. hó 19-én 49 éves korában elhunyt. Tegnapelőtt temették el a Szechenyi-utcai gyászházból s holttestét Brassóba szállították a családi sírba.

Évzáró az ev. ref. főgimnáziumban. Az ev. ref. főgimnázium évzáró ünnepélye szombat délelőtt folyt le szépszámu közönség jelenlétében az intézet tornacsarnokában. Az ünnepélyt *Csik* Dániel lelkész-tanár magasszárnyalású beszéde és imája nyitotta meg; utána dr. Kovács Gábor igazgató-tanár tartott az elmúlt esztendőről nagyérdékű beszámoló beszédet, melyben az év halottairól, közöttük elsősorban *Soltész* Nagy Albert iskola kormányzóról emlékezett meg kegyeletes szavakban. Ezután kiosztották a tanulók közt az elő-

Üzletmegnyitás.

BLOCH BÉLA

órás és ékezerész

MISKOLCZON, Városháztér 19. szám a Korona-szálloda mellett.

Gazdagon felszerelt inga-, irodai-, arany- és ezüst zsebórák, ugyszintén mindenféle ékszerek raktára.

Orajavitásokat 2 évi jótállás mellett, bármily szerkezetű fali- és zsebórákat, nemkülönben svájci, angol, amerikai órák javítása elfogadtatik a legjutányosab ár mellett.

➡ Régi órák és ékszerek becseréltetnek. ➡

menetle
koronát
100 kor
Szép M
VIII. 80
koronát
nát Ker
Gyula V
ronát V
Imre IV,
o. t. Ju
novics E
III., Gor
la III.,
Jenő II.
Lajos (K
kolczy)
ronát S
najutal
idején m
kat kap
Geócze
Dezso. M
5 korsz.
Zoltán
Pál, Fo
Bartók
Sándor,
rencz, V
Papp S
nát. A
köv. tan
Jenő VI
Ferencz
kor. hely
György
200 K.
I. Szige
(320) K.
és a kik
Végül P
elnöke s
szönetet
kódésért
a tanul
az évi h

Adako
kolczy v
estély a
kolczy é
alapjára
mely sz
mond a
Kinev
ter Bür
és kir.
szánviv
járásbin

Rákó
sodi B
tározta
roshoz
vett s
messze
ros az
részesit
Avas
idegenf
a melle
zérlo f
radandó
kolcz v
méljük,
érdekél
fogja a
mes és
Avas-te
esztend
diszes

Tiz é
sajószet
gabró
a kikke

Csak 8 napig!

menetekért nyert ösztöndíjakat. 200 koronát nyert Kovács Dezső VIII. o. t. 100 koronát Lengyel István VIII., Szép Miklós VIII., Pozsga József VIII. 80 koronát Fodor Pál V., 40 koronát Berecz Sándor III., 32 koronát Keresztessy Sándor VI., Pozsga Gyula V., 20 koronát Almásy Károly VIII., Szarka Gyula V., Óváry Imre IV., 24 koronát Breier Benő VIII. o. t. Jutalomkönyveket kaptak: Ivanovics Bertalan V., Fekete Bertalan III., Gomba Károly III., Tokay Gyula III., Gombos Ferencz II., Molnár Jenő II., Nagy Bertalan II., Fekete Lajos (bőcsi) I., Fekete Lajos (miskolci) I. és Bojtár, István I., 80 koronát Sáfrán Jenő VIII. o. t. A tornajutalmakról már a tornavtáza idején megemlékeztünk. Rajzjutalmakat kaptak a következő tanulók: Geőcze Bertalan 8 kor.-t; Kovács Dezső, Novák Rezső, Groszman József, Resofszi Béla, Eötvös Zoltán 5 kor.-t; Jaczkó Emil és Kelecsényi Zoltán 4 kor.-t; Nemes Géza, Árva Pál, Fodor Pál, Stimm Lajos, Tóth Bartók Jenő 3 kor.-t; Ferjencsik Sándor, Kerényi Zoltán, Erdélyi Ferencz, Weitzner Samu, Béres Dezső, Papp Sándor, Fekete Lajos 2 koronát. A tápintezetbe felvették a köv. tanulók ingyenes helyre: Sáfrán Jenő VII., Kiss Kálmán III., Gombos Ferencz II., Halász Gyula II., 100 kor. helyre Óváry Imre IV., Kerekes György I. o. t. 150 kor. Veres Lajos II. 200 K. Kaszás György VII., Kiss Elek I., Szigeti Ferencz I. Teljes fizetésre (320) K., Baksa Barna I., Rác Kálmán és a kik esetleg ezután jelentkeznek. Végül Pataki Sándor az igazgatótanács elnöke szép beszédben mondott köszönetet a tanárikarnak egy évi működésért s az ülést bezárta. Ezután a tanulók osztályaikba vonultak, hol az évi bizonyítványokat osztották ki.

Adakozás. A V. H. O. Sz. miskolci választmánya által rendezett estélyi alkalmával Koch Károly miskolci építész a hírlapírók nyugdíjalapjára 10 koronát adományozott, mely szíves adományért köszönetet mond az egyesület elnöksége.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Bürger Gyula miskolci csász. és kir. 65. gyalogezredbeli I. oszt. számvivő őrmestert, a szépsi kir. járásbíróhoz irnokka nevezte ki.

Rákóczi-torony Miskolczon. A Borsodi Bükk-Egyület közgyűlése elhatározta, hogy kérvényt ad be a városhoz, hogy a már régebben tervbe vett s az Avas tetején emelendő *messzelátó-torony* felépítésében a város az egyesület anyagi támogatásban részesítse. A torony nemcsak az Avas szépségét, hanem városunk idegenforgalmát is nagyban emelné, a mellett, hogy ezáltal a nagyvezérlő fejedelem emléke is maradandó szép emléket állítana Miskolcz város hazafias közönsége. Reméljük, hogy Miskolcz város a maga érdekében jelentékenyen támogatni fogja a Borsodi Bükk-Együletet nemes és hazafias törekvésében s az Avas-tetőn még az idén, a Rákóczi esztendejében emelkedni fog egy díszes Rákóczi-torony.

Tíz éves találkozó. Bolváry Andor sajtószentpéteri tiszteletbeli főszolgabíró felkéri azon iskolatársait, a kikkel 1893. évben a miskolci

ev. ref. főgimnáziumban együtt érettségizett, hogy akkori megállapodásuk folytán f. évi június hó 27-én d. e. 11 órakor a miskolci „Három rózsza” szállóban tíz éves találkozóra megjelenni szíveskedjenek.

Harczásati lövészet. A miskolci cs. és kir. 15. ik huszárhadosztály f. hó 25-én és 26-án a Kerekhegyen és Kolomposon harczásati lögyakorlatokat fog tartani.

Rákóczi kiállítás Kassán. F. hó 21-én nyit meg Kassán a Rákóczi-eremények kiállítása. Az ünnepélyes megnyitáson Berzeviczy Albert v. b. t. t. is részt vett. Mint értesülünk, Miskolcz városa is küld a kiállításra néhány érdekes régiséget, többek közt a vármegyei levéltárból a Rákóczi féle felkelésre vonatkozó jegyzőkönyveket s a Borsod-Miskolci Muzéumból több érdekes régi fegyverneműt és hadi felszerelést.

„Iliczia.” Egyik előző számuunkban részletes ismertetést közöltünk Ruttkay Imre mező kövesdi állami állatorvosnak, „Iliczia” című 3 felvonásos népszínművéről, melyet Mező-Kövesden nagy sikerrel adott elő az ott működött színtársulat. Az ismertetés a fővárosi írói és művészi körök figyelmét is felhívta a darabra; mert — a mint értesülünk — Géczy István jeles népszínműírónk a budapesti népszínház megbízásából a napokban Mező-Kövesden járt és a darabot a szerzőtől átvette. A mennyiben a darabot mi is ismerjük, nem kételkedünk abban, hogy azt a népszínházban rövid idő alatt előadják.

A Cserei-Földes ügy. A miskolci járásbíró Cserei Irma és Földes Gusztáv márczius óta húzódo ismeretes ügyében, f. hó 19-én hozott ítéletet. A tárgyaláson Schönwieser Samu is megjelent, a kit csendőrök vezettek elő Hatvanból. Schönwieser mindent beismert. Kijelentette, hogy tettét Klein Herman kellekes biztatására követte el, kit viszont Cserei bűjtött fel. Ferenczi Géza albiró Schönwieser 1 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre, Klein Herman kellekes pedig 100 korona pénzbüntetésre, esetleg 10 napi fogházra ítélte. Cserey Irmára vonatkozólag a bíróság ítéletet nem hozott, miután olyan büncselekménnyel van vádolva, a melyért fogházbüntetés jár, ily esetben pedig az ítélehozzatalhoz a vádlott személyes jelenléte szükséges, mert is új tárgyalás fog kitűzteni.

Visszarendelt tisztviselő. 1903. év január elsejétől kezdve tudvalevő a megyei számvéveségek és pénztárak államosítása lettek s a volt megyei tisztviselők rendelkezési állapotban helyeztettek vagy adóhivataloknál vagy a pénzügyigazgatóságoknál. Az ideiglenesen szolgálatra beosztott tisztviselők természetesen abban reménykednek, hogy a pénzügyminiszter egy év leteltével mindnyájukat átveszi az államhivatalnokok sorozatába. Azonban ez nem fog így történni, mert a pénzügyminiszter már több vármegyét értesített, hogy mindazon volt megyei tisztviselők, kiknél a megkívánt kvalifikáció hiányzik, azokat az egy év leteltével a vármegye rendelkezésére bocsátja. Így Borsodvármegye alispánját is

értesítette a pénzügyminiszter, hogy *Csatak* Elek volt megyei pénztári ellenőr a rendelkezési idő elteltével sem az adóhivatalnál, sem pedig a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéveségnél elhelyezhető nem lesz. A miniszter kéri az alispánt, hogy nevezett tisztviselő másnemű elhelyezése iránt intézkedjék.

A bábokról. Miskolcz város képviselőtestülete a kerületi bábokról alkotott szabályrendeletében sok helyes intézkedést tett. A szabályrendeletében meghozott intézkedéseken kívül azonban nem lett volna fölösleges a városban működő összes szülész-nőket arra is kötelezni, hogy minden szülési esetet 14 óra alatt tartoznak az anyakönyvi hivatalnál írásban bejelenteni. Ez aítal ellenőrizni lehet azt, hogy kontárok és kuruzslók ettől a fontos aktustól eltiltassanak, de ellenőrizni lehet általa még azt is, hogy a bejelentésre a törvényileg megszabott 8 nap betartatott e pontosan. A képviselőtestület figyelmen kívül hagyott még egy igen fontos körülményt, nevezetesen azt, hogy a *szülész-nők a betegágyas nő és gyermek ruháinak kimosásától föltétlenül a legszigorubbantiltassanak el, mert a betegágyi lúz a legragyályosabb betegségek egyike s a szülész-nő, a kik gyakran négy-öt betegnét is megfordul naponta, a legnagyobb vigyázat dacára is inficiálhatja a többi beteget.* Azt a rossz szokást, hogy megkivánják a szülész-nőtől a ruháknak kimosását, ki kell irtani, azt végezze el a háznál valamely cseléd, de ne a szülész-nő, a ki különböző beteggekkel érintkezik. A jó öreg Semmelweisznak, ennek a derék magyar doktornak, a ki először vitatta és alapította meg a gyermekágyi lúz ragályos voltát, s a kinek emlékét hálasan emlegeti az egész művelt világ, tartozunk annyival, hogy utasításait szigorúan betartsuk, a mi főleg ránk magyarokra nézve nemzet fentartó kötelesség.

Vizbefútt diák. Ismét szaporodott egygyel a Sajó által évről-évre megkövetelt adozatok száma, egy szép reményekre jogosító ifju teste felett csaptak össze a szöke folyó kavargó hullámai. *Kosztka* Béla, helybeli középkereskedelmi iskolát végzett, szépetehetségű, daliás természetű ifju vasárnap délután több társával lement a Sajóra fürödni. Először csak a szélében kezdett lubiczkolni, majd bizva uszási ügyességében, nekidőlt a nyílt folyónak. Egyszer csak egy vérszesen csavargó örvény magához kapta és villámgyorsan keblére zárta, hogy élve soha többé el ne eressze. Társai borzalommal látták szerencsétlen vakmerő pajtasuk eltűnését, de nem mehetek segítségére. Hasztalan várták, hogy valahol fel fog bukkanni, a hideg hullámsir nem eresztette fel. Hamarosan rohantak be a városba mentőkért, a kik aztán horgokkal igyekeztek az ifjut kihalszíni. A keresés azonban mind ez ideig nem járt sikerrel. A gyászos esetet tudomására hozták a szerencsétlen véget ért ifju édes anyjának is, kinek szívet végtelen fájdalommal töltötte el az egyetlen fiának tragikus halála. A fiatal diák holtteste most ott pihen valahol a Sajó fenekén, míg valamely haragos

hullám fel nem veti és kibülve is vissza nem adja kedveseinek.

Műhímzési ingyenes tanfolyam. A *Singer Co.* varrógép-részvénytársaság Miskolczon június 22-én az Erzsébet leányiskolában tanfolyamot nyitott s ingyenes oktatást ad a műhímzésben, ír- és áttört-munkákban. A tanfolyam látogatása mindenki részére szabad. Az oktatás kiterjed minden hímzési módra, mint színes, zsinór- és monogram hímzés. Madeira- és Hardanger munkák, applikációk stb.-re, könnyen érthető módszer szerint, úgy, hogy a tanítvány már 8 nap után önállóan dolgozhatik. A tanfolyammal kapcsolatosan varrásoktatásban is lehet részesülni.

Henry czirkusz. Általános érdeklődéssel fogadta a közönség a hirt, hogy a világhírű Henry-czirkusz, Budapestre való átutaztában, városunkban megáll és nyolcz napon át előadásokat tart. A czirkusz f. hó 25-én, csütörtökön reggel 6 órakor érkezik Miskolczra 25 kocsi-ból álló külön vonattal. — A nagy amerikai sátor, a lá Barnum és Bailey, 5 óra alatt felállítják, teljes felszereléssel, kényelmes ülőhelyekkel. Állóhelyek is lesznek. — Ugyanaznap, vagyis csütörtökön este 8 órakor már megnyitódísz előadást tartanak. — A czirkusz saját villamosvilágítási apparátust tart fenn, saját zenekara van. Mint említettük, személyzete 120 tagból áll, urak, hölgyek, közte több elsőrangú erő. — Lőállománya 90 darab, közte sok nemes állat. A czirkusz a Buzatéren lesz felállítva. Jegyeket lehet venni ülőhelyekre, keddtől kezdődőleg Löwy József fia könyvkereskedésében.

Miskolci orfeumban minden este változatos és nagyérdékű előadások folynak. Ma és a következő napokon *Angela V. Egy* feltűnő szépségű ének és táncművésznő lép fel, *Morini* a kitűnő alakító művész is bámulatos mutatványokat produkál: Az előadások kezdete félkilencz órakor van.

Köszönetnyilvánítás. A Magyarországi munkás rokkant és nyugdíj-egyesület miskolci fiókjának 1903. évi június 6-án tartott táncmulatságán a következő felülfizetések folytak be: Pflüger J. Ferencz 8-40 K. Racempek Antal 3 K. Gutnauer Gyula 2-40 K. Knapp Károly, Sipos Pál, Heimlich Simon, Hradil Vincze, Szelenyi és Társa 2 K., Futász János 1-40 K. Göller József, Ferenczy András, Székely Győző, Bereznay János, Csápor Ignác, Roth Herman, 40 fillér.

DUNKY FIVÉREK

cs. és kir. udv. fényképészek

Miskolcz,

Városháztér 20.

Külön e célra épített kényelmes műintézet.

Romek gyermekfényképek, nagyítások

művészi kivitelben. — Platin és akwarelek bármely kép után. — Működvelők részére eladó kis gépek és vegyszerek.

Csak 8 napig!

CIRCUS HENRY

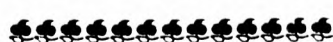

MISKOLCZ.

Buzatér

MEGNYITÓ ELŐADÁS

JUNIUS

27

CSARNOK.

A miskolczi szűcsipar multja.

Irta: *Vértesy Sándor.* 2

A czéh szervezetét és történetét biztos kútfőből jóformán csak a 18. század végétől, közelebről 1799-től ismerjük. A megalakulás utáni században alig egy-két adat áll rendelkezésünkre. Az 1754-99-ig fennmaradt czéhjegyzőkönyvek is rendkívül hézagosak, az egykoru városi hivatalos feljegyzések nyújtanak ugyan némi utbaigazítást, de semmi esetre sem kimerítő tudósítást. 1799-től tudásunk tetemes gyarapodást nyer. Ez időtől ugyanis teljes épségben ránkmaradtak a czéh jegyzőkönyvei, naplói, számadási könyvei és a czéhvel kapcsolatos „Legény-Társaság” összes iratai. A postokulomok a czéh-újításokon kívül sok olyan feljegyzést is tartalmaznak, mely a czéhet közelebről érintette s ezért egyező akaratból „promemoria” jónak láttak megszökní.

A miskolczi szűcs-czéh szervezete, mint a czéheké általában, demokratikus. A statutumok keretén belül a czéh külső és belső életét a czéhtagok többségének akarata irányította, melynek érvényesülési fóruma: a czéhülések. A legaprólékosabbtól a legfontosabbig minden ügy itt nyert végérvényes elintéztést. — A kisebb („particularis”) üléseken csekélyebb fontosságú ügyek: inasszegődtetés, felszabadítás, remekszabás és ennek bemutatása, — szóval a folyó ügyek kerültek tárgyalásra, — míg a közgyűléseknek („közönséges ülés”), a minő volt az év első hónapjaiban tartatni szokott tisztújító („re-stauratio” v. „reparatio”) ülés és az 1807. jan. 6. óta minden negyedévben „bizonyos, vagy megeshető dolgoknak eligazítása vagy elhárítása végett” tartott „quartáliülés”-nek a czéhet egyetemlegesen érintő, fontos ügyek kerültek tárgyalásra. Az ülések elnöke a czéhmester, megjelenésre kötelezett tagjai a czéhbeállt összes helybeli mesterek. 1824 jan. 5-től látjuk, hogy a város főbirája vagy commissarius is részt vesz a fontosabb gyűléseken és hitelesíti a jegyzőkönyveket. A gyűlés napjának és órájának kitűzése a főczéhmester jogköréhez tartozott, ő „gyűjtötte” a czéhet a „tábla járatásával.” A tábla 10-15 czm. átmérőjű, kerek, vagy ovális, néha négyszögű rézlap, igen sokszor az illető czéh dombormives jelvényeivel, melyet a rajta levő karika segítségével kézben, vagy zsinórra fűzve a nyakba akasztva hordoztak. Találkozunk oly táblákkal is, melyeknél a belső oldalon ajtócskára nyíló hézag van a körözendő irat elhelyezésére. A misk. bodnár, néméltakatos, szabó és kerékgyártó czéh tábláit a helybeli kultur-egylet muzeuma őrzi, a szűcsöknek 1804-ből való táblája a napokban került a muzeum birtokába. A czéh iratai közt két adatot talál-

tam a régebbi táblára vonatkozólag. Az 1785. jan. 6-án összeállított vágyonleltár két táblát említ és az 1804. apr. 1-én felvett jegyzőkönyvben olvassuk, hogy a czéh a „régii és elavult” táblának újjal való pótlását határozza el. — A gyűlésekre való meghívást tehát a tábla járatása által történt, olyformán, hogy a főczéhmester a gondjaira bízott táblát „eleresztette,” azaz szóbeli, vagy írásba foglalt invitálással a sorban utána következő mesterhez vitte, a ki aztán továbbította az ő utána következő mesterhez s így tovább; az utolsó, ha a tábla már megtette körútját, visszavitte a főczéhmesterhez. A tábla-járatásra a stat. III. pontja a következő szigorú utasítást tartalmazza: „Annak felette, ha a betsülletes Czéh táblája valamely Mester Embernél meg hálana, büntetése léssen egy Rhenes forint (mai értékben körülbelül 80 fillér), ha pedig más háznál az hová a tábla vetődik, senki otthon nem léssen, tehát tartozik ugyan azon Személy más betsülletes mester Emberhez vinni.” A főczéhmester a táblát „eleresztette” minden közgyűlés alkalmára. Az egyes czéhtagok specialis kivánságára összeülő particuláris gyűlés egybehívásáért, az illető a táblajáratásért időnként változó összeget tartozott előbb a czéhkasszába lefizetni. „Erre nézve a statutumok XXIV. pontja intézkedik: „Hogy ha valaki a Nemes Czéh tábláját kívánja elbocsájtani a Nemes Czéh Tagjainak egyben gyűlése végett; tartozik letenni két R. forintot.” A táblajáratási díjak, valamint a közgyűlések alkalmával minden czéhtag által befizetett 6-6 kr. pénzösszeg a czéh egyik jövedelmi forrását képezte, melyből részben a gyűlésekkor rendezett reggelik és kisebb lakomák költségeit fedték. Szigorú szabályok kötelezték a mestereket az üléseken való pontos megjelenésre és komoly magaviseletre. „Ha a Czéh Mester a Táblát akar melly órára elbocsátja, a melly Mester Ember azt elvétné, és a meghatározott órára bé nem megyen, Restauratio alkalmatosságával büntetése léssen egy Rhenes forint, hogy ha pedig bé jön: de óra után 30 krajtzár; egyéb gyűléseken ha bé nem jön, 15 krajtzár, ha pedig bé jön, de a redelt óra után 6 krajtzár, nem használván semmi néni mentsége.” (III. stat.) — és: „Gyűlésünk alkalmatosságával valaki hir nélkül a Nemes Czéh Házából ki megyen, vagy nem figyelmében, szükségtelenül beszélget, büntetése léssen hat krajtzár” (XIV. stat.) Ezen bírság összegek különben sokszor változtak. A czéhfeljegyzésekből tudjuk, hogy pl. 1777-ben a tisztújító ülésről való elmaradás 1 R. frt 20 krral, elkésés (óráról elmaradás) 12 krral, táblajáráskor meg nem jelenés 60 kr.-al büntetett.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: Szelenyi Lajos.

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA MISKOLCZON.

VASUTI MENETREND.

A vonatok érkezése Miskolcra.

A vonatok indulása Miskolcra.

Nap	Óra	Perce	A vonat neve	Honnan
Éjjele	12 20		sz. v.	Kassa
	12 30		sz. v.	Ujhely
	1 26		sz. v.	Budapest
	1 58		sz. v.	Kassa
	2 17		gy. v.	Kassa) fűrdővön. jun. 15-től. szept. 15-ig.
2 34		gy. v.	Budapest	
3 00		sz. v.	Budapest	
Délután	6 05		v. v.	Budapest
	6 32		T. sz. v.	Forró-Enes
	6 12		T. sz. v.	Szerencs
	7 25		T. sz. v.	Bánréve góm. p. u.
	7 59		v. v.	Torna góm. p. u.
	9 16		sz. v.	Bánréve, Dobsina
	9 25		gy. v.	Ujhely
	9 31		gy. v.	Kassa
	10 47		gy. v.	Budapest
	11 59		sz. v.	Debreczen
Délután	12 40		sz. v.	Budapest
	12 55		sz. v.	Fülek góm. p. u.
	1 18		sz. v.	Budapest
	2 56		sz. v.	Ujhely
	3 16		sz. v.	Kassa
	5 42		gy. v.	Kassa
	5 52		gy. v.	Ujhely
5 50		sz. v.	Fülek góm. p. u.	

Nap	Óra	Perce	A vonat neve	Hová
Éjjele	1 —		sz. v.	Budapest
	2 15		sz. v.	Kassa
	2 27		gy. v.	Budapest) fűrdővön. jun. 15-től. szept. 15-ig.
	2 39		gy. v.	Kassa
	2 42		sz. v.	Budapest
3 36		sz. v.	Bánréve góm. p. u.	
3 45		thv. sz.	Kassa	
3 35		sz. v.	Ujhely, Debreczen	
Délután	7 23		sz. v.	F. Abony—Budapest
	6 25		v. v.	Torna góm. p. u.
	6 46		sz. v.	Fülek
	9 38		gy. v.	Budapest
	10 57		gy. v.	Kassa
	11 08		gy. v.	Ujhely
11 15		sz. v.	Fülek góm. p. u.	
Délután	12 30		sz. v.	Budapest
	1 02		sz. v.	Kassa
	1 25		v. v.	Torna góm. p. u.
	1 54		sz. v.	Ujhely
3 11		sz. v.	Budapest	
3 26		sz. v.	Fülek góm. p. u.	
3 31		sz. v.	Budapest	
3 58		sz. v.	Debreczen	
Este	6 02		gy. v.	Budapest
	6 30		gy. v.	Ujhely
	6 37		gy. v.	Kassa
	6 48		sz. v.	Fülek góm. p. u.

Gyógyszertár
megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint az

„Erzsébet”-hez
czimzett

gyógyszertáramat

Vörösmarty- (ezelőtt Gordon) és Szirma-utca sarkán megnyitottam, hol is a gyógyszerészetbe vágó minden különleges (specialis) szerek is kaphatók.

Kész szolgálatomat a nagyérdemű közönségnek felajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Popovits Antal gyógyszerész.

ELADÓ!

Egy 2 lóerejű, használt, de teljesen jó karban levő
gázmotor eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.